

**Народно читалище „Нравственост 1904” село Куцина
община Полски Тръмбеш област Велико Търново**

**О Т Ч Е Т
за дейността на НЧ „Нравственост 1904” село Куцина
през 2022 година**

Уважаеми читалищни членове,

Българските читалища са живият извор на българския дух и култура през вековете. Единодушно приемани като важни центрове на местните общности, те са традиционна и незаменима опора на националната ни култура. Съхранявайки и предавайки традициите, бита и обичаите на българина, ние сме уникална за света институция със своя характерна роля в обществения живот. Неслучайно българското читалище е вписано в Регистъра на нематериалното културно наследство на ЮНЕСКО като единствена по рода си уникална институция, която няма аналог в световните културни практики.

Уважаеми читалищни членове,

Дейността на читалището през 2022 година отчасти премина в условия на пандемията COVID–19, белязана от ограничителни мерки и забрана за публични изяви и други дейности.

Организационна дейност

В своята дейност читалищното настоятелство се ръководи от нормативните документи: Закон за народните читалища, Устава на читалището, Закон за обществените библиотеки, Наредба за опазване на библиотечните фондове, Закон за счетоводството и от решенията на Общото събрание.

На 22 март 2022 година беше проведено редовно общо отчетно-изборно събрание, което премина делово в условията на COVID – 19 и с решение на членовете бяха избрани органи на управление на читалището за мандат от три години.

Настоятелство от пет члена в състав: Николина Величкова Кръстева-председател и членове Гина Димитрова Кумбиева, Здравка Кръстева Недева, Иванка Борисова Димитрова и Катерина Ангелова Великова.

Проверителна комисия от трима члена в състав: Христина Димитрова Дупалова – председател и членове Тодоринка Цветанова Николова и Трушка Йорданова Величкова.

Дейността на настоящето беше организирана в изпълнение на план-програма за развитие на читалищната дейност, разработена въз основа на чл.26а, ал.2 от Закона за народните читалища, Културния календар на читалището и Културния календар на община Полски Тръмбеш. Проведени са четири заседания на които са обсъждани въпроси касаещи библиотечна, читалищна, финансово-стопанска, художествено-творческа дейност и други.

През 2022 година действителните членовете на читалището са 59.

Читалището е член на Съюза на народните читалища и внася членски внос. От 2016 година НЧ „Нравственост 1904“ село Куцина е вписано в публичния регистър на народните читалища към Министерството на културата под № 1368 на основание чл.10 ал.1 и 2 от Закона за народните читалища.

Читалищното настоятелство представя в срок отчети, справки, информационни карти за дейността на библиотеката и читалището, анкети и други до Община Полски Тръмбеш, Министерство на културата София, РЕКИЦ-Велико Търново, Териториално бюро при Национален статистически институт Велико Търново,

Териториално бюро при Национална агенция по приходите Велико Търново, Агенция по вписванията Велико Търново, Регионална библиотека „Петко Славейков“ Велико Търново, Районна служба „Пожарна безопасност и защита на населението“ Полски Тръмбеш, Фондация „Глобални библиотеки - България“ София и други институции.

Библиотечна дейност

Основната и най-традиционна дейност на читалището от създаването му и до днес е наличието и поддържането на общодостъпна библиотека и насърчаване на четенето. Въпреки пандемията библиотеката продължи през цялата година да е място за широк

достъп на читатели, желаещи да получат знания, но при спазване на правила и мерки в защита на здравето им. Върнатите книги бяха обработвани и поставени под „карантина“ за 72 часа преди друг читател да ги заеме. Дейността на библиотеката е подчинена на читателските интереси и търсене. Изготвят се библиографски справки по искане на читатели, предоставяне на краеведска информация, копиране на документи и други. През 2022 година читалищната библиотека кандидатства и беше одобрена по проект „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност“ към Министерството на културата на стойност 1323,34 лева за 96 броя книги от 43 издателства, но с изпълнение и финансово отчитане в началото на 2023 година. Библиотеката обновява и обогатява фонда с издания на съвременна художествена литература от български и чужди автори, детска литература и издания в отраслите на познанието. През отчетния период са набавени 105 тома библиотечни документи, от които 29 тома са закупени със собствени средства, 16 тома са дарение от Издателска къща „Хермес“ град Пловдив, 6 тома са дарение от община Полски Тръмбеш, 1 том дарение от РЕКИЦ Велико Търново и 53 тома от двама индивидуални дарители. В края на годината библиотечния фонд наброява 10 537 тома библиотечни документи и може да задоволи читателското търсене. Читателите са 48, от които 3 са до 14 години. Посещенията са 293, а заетите библиотечни документи са 854 броя. На разположение на читателите са 5 броя периодични издания, а именно: вестниците „Борба“ и „Янтра днес“ абонирани от община П. Тръмбеш, списанията „Здравен журнал“ и „Кулинарен журнал“ абонирани със собствени средства и списанието „Къща и градина“ от дарител. Читателите над 18 годишна възраст по-често посещаваха библиотеката в сравнение с учениците, на които интересът към книгите е изместен от модерните технологии. Посещенията им намаляха дори и през лятото. Най-редовно библиотеката са посещавали читателите: Мария Стоянова, Иванка Димитрова, Илиян Пенев, Христина Дупалова, Маргаритка Тодорова, Николинка Давидова и Кинка Косеркова. Най-предпочитани и четени са чуждите автори: Даниел Стийл, Сандра Браун, Нора Робъртс, Изабел Брум, Джо Томас, Никълъс Спаркс и

Лусинда Райли. Читателите започнаха да проявяват интерес и към новата българска литература – разкази, исторически романи, биографични романи за български артисти и певци. Най-четени са авторите: Георги Тошев, Виктория Бешлийска, Людмила Филипова, Неда Антонова, Георги Господинов и Захари Карабашлиев.

Посещенията на потребители в компютърната зала оборудвана по програма „Глобални библиотеки – България“ намаляха. Наличните компютри вече са за преисталиране.

На организирани срещи, разговори и чрез експониране на изложби и тематични витрини по повод бележити дати и събития се създават условия за пълноценно използване на библиотечния фонд:

- 100 години от рождението Елисавета Багряна /витрина и четене на стихове
- „Баба Марта е дошла при нас“ – изложба на мартеници
- 115 години от рождението на Емилиян Станев / витрина и разговор за живота и творчеството му
- Тематична витрина по повод Трети март
- 135 години от рождението на Димчо Дебелянов / витрина и четене на стихове
- Великденска изложба на яйца
- 60 години от рождението на Петя Дубарова / витрина
- 24 май / витрина
- Витрина по повод Денят на Христо Ботев и на загиналите за свободата и независимостта на България
- 145 години от рождението на Елин Пелин-певецът на българското село / витрина и прочит на разкази
- 120 години от рождението на Ангел Каралийчев / витрина и четене на приказки
- Витрина по повод Съединението на Княжество България с Източна Румелия
- 195 години от рождението на Петко Славеиков / витрина и четене на поемата „Изворът на Белоногата“
- Витрина по повод Денят на народните будители.
- Коледен кът

Библиотеката при НЧ „Нравственост 1904” с. Куцина от 2016 година е вписана в публичния регистър на обществените библиотеки към Министерството на културата под № 536 на основание чл.10 ал.1 от Закона за обществените библиотеки.

Културно-просветна дейност

През изминалата 2022 година пандемията отново се отрази върху дейността на читалището. За съжаление неосъществени останаха много планирани мероприятия от културния календар на читалището. Но все пак успяхме съвместно с Кметство и Клуб на пенсионера „Люляка” село Куцина да организираме и проведем:

На първи март по повод българския празник Баба Марта всички самодейци получиха мартеници за здраве, дълголетие и късмет, изработени от сръчните ръце на работещите в читалището. С мартеници за здраве бяха закичени посетители в библиотеката и жители от селото.

На трети март в деня на националния празник бяха поднесени цветя на паметната плоча на опълченеца Добри Цонев Иванов.

На осми март отпразнувахме международния ден на жената. Поздравление „На жената с цвете и любов” към всички присъстващи поднесе г-жа Христинка Дупалова.

На втори юни в деня на Ботев и загиналите за свободата и независимостта на България, поднесохме венци пред паметните плочи на хаджи Никола Стоянов и на загиналите във войните жители на село Куцина в знак на признателност.

На 24 юни Еньовден денят в който билките имат най-голяма лечебна сила по изгрев слънце, макар и в камерен състав, отново беше извършен обредния ритуал – бране на знайни и незнайни цъфнали в различни цветове билки, цветя и треви между които най-важно е еньовчето. Свитите еньовденски китки вързани с червен конец за здраве бяха подарени на самодейци, читатели и жители на село Куцина.

На осми септември с тържествена Света литургия, водосвет и курбан за здраве отслужен от отец Анатоли отпразнувахме празникът на храм „Рождество Богородично” село Куцина.

На 28 октомври беше отпразнуван празникът на тиквата и проведен традиционния единадесети кулинарен конкурс “Тиквени изкушения” в три категории. На отличените в конкурса, председателят на журито г-жа Здравка Недева връчи дипломи и предметни награди.

На 24 ноември отпразнувахме денят на християнското семейство и християнската младеж. Кратко въведение за празника поднесе г-жа Цонка Илиева, след което започна ритуал по обновяване на брачните клетви на седем семейства празнуващи брачно дълголетие. Ритуалът проведе г-жа Здравка Недева. Изказваме благодарност на семействата приели поканата за обновяване на брачните клетви, но най-вече благодарим на семейство Мария и Стефан Стоянови, които отпразнуваха 67 години съвместен живот - каменна сватба. На празнуващите семейства г-н Тихомир Маринов-кмет на село Куцина връчи поздравителни адреси и скромни подаръци.

На 22 декември организирахме коледен празник. Беседа за Бъдни вечер и Коледа както и прогнози за Новата 2023 година според народните вярвания поднесе г-жа Цонка Илиева. За всички присъстващи, работещите в читалището бяха подготвили пожелания за здраве и късмет, които Катерина Великова облечена като Дядо Коледа поднесе.

Любителско художествено-творческа дейност

Връзката на читалището с обществото е една от формите на разпространение на културните ценности сред населението, а именно чрез художествената самодейност. Към читалището и клуба на пенсионера обединени и заедно развиват дейност следните групи:

Група за народни песни,

Вокална група „Пирин пее”

Група за стари градски песни „Люляка”

с художествен ръководител Здравка Недева и музикален съпровод в състав Радослав Иларионов – акордеон и Илия Стефанов – ударни. Работи и състав за художествено слово с ръководител Цонка Илиева. Поради епидемичната обстановка групата за народни песни и индивидуалните изпълнители започнаха работа доста късно, през месец май, но отговорно и редовно провеждаха своите репетиции.

Изяви през 2022 година:

1. На 2 юли 2022 година участие на XVII национален събор-надпяване „Авлига пее” село Обединение, където групата за народни песни получи диплом първа награда и медал, а индивидуалните изпълнители Здравка Недева – диплом втора награда и медал и Йорданка Петрова – диплом трета награда и медал.

2. На 6 септември 2022 година участие на групата за народни песни на празник на художествената самодейност „Да съхраним традициите” в град Полски Тръмбеш. С индивидуално изпълнение се представи най-възрастният участник на групата г-н Илия Стефанов, който обрава оациите на публиката. Получихме грамоти за участие и бутилка червено вино.

В края на месец септември двамата ни музиканти участваха в празнична програма в село Полски Сеновец, където г-н Илия Стефанов със своето индивидуално изпълнение е достигнал до сърцата на публиката и са го аплодирани на бис.

За отличното представяне на групата за народни песни изказвам благодарност на художествения ръководител г-жа Здравка Недева, на талантиливите ни музиканти г-н Илия Стефанов и г-н Радослав Иларионов и не на последно място на самодейките, които отделят от свободното си време за да посещават репетициите и с осъществени изяви представят село Куцина.

За съжаление изявите ни през 2022 година са само две за които община Полски Тръмбеш осигури транспорта. Читалището няма финансов ресурс за да осигури транспорт на групата за други изяви. Дано да дойдат по-добри времена.

Финансово-стопанска дейност

Финансирането на читалището е регламентирано в Закона за народните читалища и Устава на читалището. Съгласно чл. 21 от Закона за народните читалища основен източник за формиране бюджета на читалището е държавната субсидия за една и половина бройка по утвърден стандарт от Министерството на културата. Читалището набира собствени приходи единствено от членски внос.

Финансирането със средства от бюджета на община Полски Тръмбеш за дейности във връзка с чл.26а от ЗНЧ се извършва съгласно Решение на Общински съвет, което за 2022 година е 314,00 лева.

От името на настоятелството, читалищните служители и самодейците изказвам благодарност на г-н Георги Чакъров - кмет на община Полски Тръмбеш и неговия екип за осигурения транспорт на певческата група за участия в село Обединение и в град Полски Тръмбеш, на г-н Тихомир Маринов – кмет на село Куцина за осигурените дърва за огрев през отоплителния сезон на читалището, на г-жа Христинка Дупалова – председател на клуб на пенсионера „Люляка” село Куцина за финансовата подкрепа при организиране на културни мероприятия. Благодарим и на всички наши съграждани, които са съпричастни към работата ни, участват в изявите ни и ни подкрепят, защото читалището е храм, който съхранява паметта на времето, подхранва духа на настоящето и гледа към бъдещето.

Без да мислим, че сме направили всичко възможно и сме постигнали изключителни резултати, можем спокойно да кажем, че в обикновените делници и празници работихме за хората, и че за постигане на още по-добри резултати разчитаме на всички Вас.

24.03.2023г
с.Куцина

Председател НЧ:
/ Николина Кръстева/